

oprávněn i pravoplatné rozhodnutí zrušiti, resp. změnití.

To nelze však říci o případě daném, kde byly pensijní povinnosti pojistné podrobeny osoby, které nemají náležitosti § 1 pens. zák. Neboť, je-li osoba taková přece pensijnímu pojištění podrobena, není tu případu, o němž dalo by se tvrditi, že odporuje kogentnímu předpisu zákona, dle něhož určité osoby pojištěny jsou, a stran něhož by zájem veřejný vyžadoval, aby prolomena byla zásada o právní moci. Tu jde sice o rozhodnutí materielně nezákonné, jež však nabylo právní moci a z něhož i stěžovatelé nabyli práv, jichž mohli by býti zbaveni jen, kdyby, jak svrchu uvedeno, šlo o překročení takové kogentní normy, kde by zájem veřejný zákrok z moci úřední opravňoval. *)

Kogentní normou dle zákona pensijního je však jen, aby osoby vyhovující předpisu § 1 a nevyňaté dle § 2 byly pojištěny, a nikoli, že by dobrodini toho nesměly se státi účastny i osoby jiné.

Tomu svědčí i úvaha, že zákon neprohlašuje pojištění osob, které předpisu § 1 nevyhovují, za neplatné. Tam, kde způsobem nutkavým zákonodárce chtěl označiti, že určité osoby pojištěny býti nesmějí, učinil tak výslovně, totiž v § 28, odst. 4, kde prohlásil dobrovolné pokračování v pojištění osob, které při zániku pojistné povinnosti byly již invalidní, za neplatné. Veřejný zájem pak vyžaduje jen, aby všechny osoby dle zákona toho pojištěním povinné, skutečně pojištěny byly; není ale proti zájmu veřejnému, podrobena-li pojištění osoba, dle zákona pojištění nepodléhající. V takovém případě jde snad o zájem zaměstnavatele, aby nemusel platiti příspěvky, ale ten zájem chrání zákon tím, že dává zaměstnavateli právo vznésti opravné prostředky. Takový soukromý zájem nedává úřadu právo a moc, měniti třeba nezákonné pravoplatné rozhodnutí. **)

Z uvedených důvodů shledal Nejvyšší správní soud, že žalovaný úřad nebyl oprávněn z moci svého dozorcího práva, rušiti pravoplatný výměr zemské úřadovny Všeobecného pensijního ústavu v Bratislavě, vyslovující, že stěžovatelé pensijnímu pojištění podléhají, a bylo proto naříkané rozhodnutí zrušeno pro nezákonnost.

(Nález ze dne 3. června 1927, č. 12078/27.)

Námítky proti výkazu nedoplatků premii v exekučním řízení. Naříkaným rozhodnutím bylo rozhodnuto v pořadí instancí o námitkách stěžovatelky ze dne 4. března 1924, které podala u zemské správy politické v Praze, když k návrhu zemské úřadovny I. všeobecného pensijního ústavu v Praze, okresní soud v Ústí nad Orlicí, povolil na základě výkazu nedoplatků ze dne 21. ledna 1924, mobilární exekuci k vydobytí dlužných premii za dobu od 1. ledna 1919 do 31. května 1919.

Zemská správa politická v Praze, rozhodujíc o námitkách těch, viděla v nich jednak námítky podle § 75 odst. 3. zákona pensijního, ve znění cis. nařízení č. 138/14, směřující proti výkazu nedoplatků, jednak námítky proti vymáhanému nároku podle § 35 exekučního řádu. Posuzujíc je s obou těchto hledisk, shledala je nepřipustnými, a to 1. jako námítky

*) Neshoduje se s dosav. judikaturou: V G H. E. z 20./V. 1910, č. j. 4160, Budw. 7452 a z 28./XI. 1913, č. 11584, Budw. 9911.

**) Nález tento neběže ani zřetele na dosavadní judikaturu vídeňského správního soudu, jež mnohem lépe hověla potřebám praktického života, ani na zákon č. 221 z r. 1924, který přece také v § 1 obsahuje kogentní předpis, že každý zaměstnanec, který není podroben pojištění podle právních předpisů o pens. pojištění, musí býti pojištěn podle zákona č. 221 z r. 1924.

podle zákona pensijního proto, poněvadž výkaz nedoplatků nepovažovala za výměr, proti němuž bylo by lze podati námitky dle § 75 pens. zák.; a za 2. jako námitky proti nároku proto, že nepovažovala podmínky § 35, odst. 1. ex. ř. za dané.

Proti rozhodnutí zemské správy politické stěžovala si jednak stěžovatelka, jednak zemská úřadovna I. všeobecného pensijního ústavu v Praze, tato do toho, že bylo jí uloženo vydati o vymáhaném nároku výměr opatřený poučením o opravných prostředcích.

Ministerstvo soc. péče rozhodujíc o těchto odvoláních vykládalo si námitky stěžovatelky ze dne 4. března 1924 jinak, než zemská správa politická. Nespátřovalo v nich vůbec námitek ve smyslu § 75, odst. 3. pens. zákona, nýbrž jediné námitky dle § 35 ex. ř. Důsledkem toho zrušilo pak onu část rozhodnutí zemské správy politické, která se zabývala námitkami stěžující si firmy, jako námitkami ve smyslu § 75 pens. zák. i výrok, ukládající zemské úřadovně, aby o svém nároku vydala řádný výměr. To je zřejmo z celkové stylisace naříkaného rozhodnutí a zejména posledního jeho odstavce, jímž se vyslovuje, že stává se bezpředmětným petit odvolání zemské úřadovny I. všeobecného pensijního ústavu.

Tuto část naříkaného rozhodnutí vykládá si stížnost mylně. Domnívá se, že žalovaný úřad uznal zásadní přípustnost námitek i jako námitek dle § 75 pens. zák. podaných. Vidí pak vadu v tom, že žalovaný úřad neuložil zemské správě politické, aby o námitkách s hlediska § 75 pens. zák. meritorně rozhodla, a nejasnost v tom, že není zřejmo, zda žalovaný úřad sám zemské úřadovně uložil vydání výměru o vymáhaném nároku, či má-li tak učiniti zemská správa politická.

Námitky ty spočívají na mylném výkladu naříkaného rozhodnutí, které ve druhém svém odstavci ruší rozhodnutí zemské správy politické, pokud zamítnuty byly námitky s hlediska § 75 odst. 3. pens. zák. a ruší i výrok, ukládající zemské úřadovně, vydati o vymáhaném nároku výměr, opatřený právním poučením, a to proto, poněvadž žalovaný úřad shledal, že stěžující si firma námitek, jež by s hlediska § 35 pens. zák. bylo posuzovati vůbec nepodala. Tyto námitky stížností jdou tedy mimo a bylo je zamítnouti.

V podání ze 4. března 1924 uváděla stěžovatelka, že podává námitky proti výkazu nedoplatků i proti exekuci dle § 35, odst. 2 ex. ř. Rozvádějíc podané námitky tvrdila stěžovatelka především, že premie platila u rakouského náhradního ústavu pro textilní průmysl a že platila je tam plným právem. Tím tvrdila, že splnila svou platební povinnost a bránila se zřejmě proti tomu, že výkaz o nedoplatecích, tvořící titul exekuční, byl vůbec vydán, resp. potvrzen, tvrdíc, že nedoplatky premií vůbec neexistovaly, když premie byly řádně placeny. Námitka ta není tudíž námitkou, dle § 35 ex. ř., nýbrž námitkou proti výkazu nedoplatků, jichž existence byla popírána. V další námitce tvrdila pak stěžovatelka, že zemská úřadovna oběžníkem ze dne 19. února 1920 jí sdělila, že premie, zaplacené náhradnímu ústavu, nebudou již od ní požadovány. Opírajíc se o tyto dva důvody žádala stěžovatelka, aby výkaz nedoplatků byl zrušen a pensijnímu ústavu uloženo ustoupiti od exekuce.

Námitky ty směřovaly tedy obsahem svým, a to nejen svým petitem, zřejmě i proti výkazu nedoplatků, když v nich bylo tvrzeno, že nedoplatky premií nikdy neexistovaly. Rozhodným je jejich obsah a nikoli citace § 35 odst. 2. ex. ř., kterážto citace ostatně zřejmě nedopadá na námitku, že nedoplatků nikdy — tedy ani před vydáním výkazu o nedoplatecích — nebylo.

Pojal-li tedy žalovaný úřad námitky stěžovatelky výhradně jen jako námitky dle § 35 ex. ř. a rozhodl-li o nich jen s hlediska tohoto § 35, je rozhodnutí jeho vadné, poněvadž závěr, že šlo jen o námitky proti nároku dle § 35 ex. ř., a nikoli i o námitky proti výkazu nedoplatků, tedy námitky s hlediska zákona pensijního, je v rozporu s obsahem podání stěžovatelčina ze 4. března 1924. Proto bylo onu část naříkaného

rozhodnutí, jež ruší rozhodnutí zemské správy politické, kterým byly námitky stěžovatelky s poukazem na § 75, odst. 3. pens. zák. odmítnuty jako nepřipustné, zrušiti dle §u 6 zákona o správním soudě. Bude věcí žalovaného úřadu, aby, posuzuje námitky stěžovatelky i jako námitky dle §u 75 pens. zák. podané, rozhodl znovu o jejím odvolání.

Posuzuje námitky stěžovatelčiny s hlediska §u 35, 2. odst. ex. ř. potvrdil žalovaný úřad rozhodnutí zemské správy politické, kterým i s tohoto hlediska byly námitky jako nepřipustné odmítnuty, což by nasvědčovalo tomu, že i žalovaný úřad námitky ty považoval za nepřipustné.

Avšak tomu odperuje motivace výroku, z níž je patrné, že úřad námitky ty zamítl z důvodů věcných, ježto má za to, že stěžovatelka — jak praví se v naříkaném rozhodnutí — „skutečností rozhodných pro uplatňování opozičních námitek podle §u 35 odst. 2 exekučního řádu neprokázala.“ Má proto Nejvyšší správní soud za to, že žalovaný úřad nechtěl potvrditi výrok, jímž se námitky ony odmítají jako nepřipustné, nýbrž že meritorně zabýval se otázkou, zda to, co stěžovatelka ve svém podání ze 4. března 1924 jako námitky dle §u 35 ex. řádu uvedla, může založiti její nárok, aby od exekuce bylo upuštěno čili nic, a že dospěl k tomu, že námitky ty nároku takového nezakládají. Stížnost také obírá se meritem otázky této, uvádějíc, že zemská úřadovna I. oběžníkem ze dne 29. února 1920, tedy již po té, kdy vymáhané premie mohly býti vymáhány (jde o premie za dobu od 1. ledna 1919 do 31. května 1919), prohlásila, že premie ty na stěžovatelce žádati nebude.

Na tuto námitku, vznesenou již v administrativním řízení, odpovídá žalovaný úřad vlastně jen slovy „skutečností rozhodných pro uplatnění opozičních námitek podle §u 35 odst. 2 exekučního řádu stěžovatelé neprokázali.“ Z toho tak kusého odůvodnění není naprosto zřejmo, z jakého právního názoru žalovaný úřad po této stránce vycházel. Odůvodnění to připouští různé výklady: buď vycházel úřad z právního názoru, že rozhodujícím je datum výkazu nedoplatků, nebo snad datum potvrzení jeho vykonatelnosti okresní správou politickou, a proto shledal, že onen oběžník nemůže úspěšně býti namítán, ježto nese datum pozdější, nebo měl za to, že oběžník onen neměl toho významu, jaký přikládá mu stížnost. Dle názoru Nejvyššího správního soudu bylo věcí žalovaného úřadu udati důvody, proč má za to, že stěžovatelé skutečností rozhodných pro uplatnění námitek dle §u 35 exekučního řádu neprokázali, když stěžovatelé již v administrativním řízení stáli na stanovisku, že oním oběžníkem bylo jim přislíbeno, že příspěvky splatné a vykonatelné nebudou vymáhány. Tento nedostatek bližšího odůvodnění brání Nejvyššímu správnímu soudu, aby naříkaný výrok co do zákonnosti jeho přezkoumal, a bylo jej proto dle § 6 zákona o správním soudě zrušiti.

(Nález ze dne 11. dubna 1927, č. 7545/27.)

Konají prodávачky v cukrárně převážně kupecké práce? Naříkaným rozhodnutím vyslovilo se ministerstvo soc. péče v pořadí instancí, že Marie Franzová a Marie Klementová ve svém zaměstnání u stěžovatele podléhaly z těchto důvodů dle zákona ze dne 5. února 1920 č. 89 Sb. z. a n. pensijnímu pojištění, neboť: „Obě byly zaměstnány prodáváním cukrářských výrobků a dále připravováním zboží k prodeji, jako plněním různého pečiva, děláním šlehané smetany a pod. K uvedeným pracím jest zapotřebí určitého výcviku, pohotovosti a určitých znalostí, neboť prodáváno bylo zboží různého druhu, různých cen a jakostí a dlužno tedy práce ty hodnotiti jako práce kupecké, které zakládají podle § 1 odst. 2 lit. b) pens. zákona, pojistnou povinnost. Okolnost, že vedle prodávání zboží konaly imenované též různé práce za účelem přípravy zboží k prodeji, jest nerozhodnou, neboť dle výsledku provedeného šetření nutno souditi, že účelem zaměstnání jich bylo prodávání zboží; vykonávání různých prací přípravných bylo pouze doplňkem této jejich hlavní činnosti.“

O stížnosti uvážil Nejvyšší správní soud toto: